

4V-hanke
Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin

HYVÄ KÄYTÄNTÖ

KOULUJEN JA PÄIVÄKOTIEN YMPÄRISTÖVASTUUHENKILÖIDEN VERKOSTO

Avainsanat: yhteistyö, vertaistuki, koulu, päivähoito, kunnat

Kenelle: koulujen ja päiväkotien ympäristövastuuhenkilöille, kuntien virkamiehille

Tavoite

Luoda puitteet koulujen ja päiväkotien ympäristövastuuhenkilöiden verkostoitumiselle, mikä osaltaan motivoi, edistää ja tukee ympäristötyötä kouluissa ja päiväkodeissa.

Hyvä käytäntö pähkinäkuoressa

Koulujen ja päiväkotien ympäristövastuuhenkilöiden verkostoituessa saadaan vertaistuen avulla hyvät ideat kiertoon ja voidaan ratkoa haasteita yhdessä. Keskeistä verkostoitumisessa ovat ympäristövastuuhenkilöiden yhteiset koulutukset ja tapaamiset, yhteydenpidon mahdollistava internet-alusta sekä yhteyshenkilön ylläpitämä tukiklinikka.

Toteuttaminen

Aluksi koulutetaan ympäristövastuuhenkilöitä kouluihin, päiväkoteihin ja mahdollisesti muihin kunnan yksiköihin. Koulutuksissa saadaan tarvittavia tietoja ympäristövastuuhenkilönä toimimiseen sekä myös keskustellaan verkostoitumisen tärkeydestä ja sen käytännön järjestelyistä. Riittävän pian ensimmäisen koulutuksen jälkeen järjestetään ensimmäinen tapaaminen, jotta verkostoituminen pääsee hyvään vauhtiin. Ympäristövastuuhenkilöiden tapaamisissa voidaan kasvotusten käsitellä haluttuja teemoja tai vaihtaa vapaasti kokemuksia, ideoita ja ongelmia. Internet-alusta mahdollistaa yhteydenpidon tapaamisten välillä. Internet-alustalla on hyvä olla keskustelumahdollisuus, mutta vähintäänkin siellä säilytetään ympäristövastuuhenkilöille tärkeitä materiaaleja. Tukiklinikkaa puolestaan ylläpitää ympäristövastuuhenkilöiden yhteyshenkilö tai koordinaattori. Sovittuina aikoina häneen on mahdollista olla yhteydessä puhelimitse tai sähköpostitse mieltä painavista asioista.

Muita verkostoitumisen kannalta keskeisiä tahoja ovat kunnan virkamiehet, tukipalvelut sekä erilaiset yhteistyötahot. Virkamiehet mahdollistavat ympäristövastuuhenkilöiden koulutukset ja verkoston toimimisen. Tukipalveluihin kuuluvat kiinteistö-, siivous- ja ruokapalvelut ovat keskeisessä roolissa koulujen ja päiväkotien arjessa. Näiden tahojen kanssa kannattaa myös ympäristövastuuhenkilöiden tehdä yhteistyötä, ja esimerkiksi joissakin tapaamisissa voivat tukipalveluiden edustajat olla mukana. Koulutuksiin ja tapaamisiin voidaan pyytää myös asiantuntijoita erilaisilta yhteistyötahoilta, kuten paikallisilta ympäristö- tai luontokouluilta tai jätehuoltoyhtiöltä.

4V-hanke
Välitä, Vaikuta, Viihdy, Voi hyvin

HYVÄ KÄYTÄNTÖ

KOULUJEN JA PÄIVÄKOTIEN YMPÄRISTÖVASTUUHENKILÖIDEN VERKOSTO

Resurssit

Mikäli ympäristövastuuhenkilöitä ei kunnassa ole, vaatii koko verkoston luominen erillisiä resursseja, joilla katetaan mm. koulutuksiin liittyvät kulut ja tarvittava työaika. Kun ympäristövastuuhenkilöt on koulutettu, luodaan internet-alusta yhteydenpitoa varten sekä sovitaan sen ylläpidosta. Keskustelupalstan ylläpitäminen vaatii enemmän valvontaa, kun taas tietopankkina toimiva sivusto pärjää vähemmällä ylläpidolla. Yhteyshenkilönä toimivalla on oltava työtehtävään osoitettua työaika sekä tukiklinikan päivystykseen että tapaamisten koordinointiin. Ympäristövastuuhenkilöille voidaan maksaa työstä erillinen palkkio tai työhön voidaan osoittaa työaika.

Kokemuksia

Pääkaupunkiseudun kuntien virastoissa ja yksiköissä, kuten kouluissa, päiväkodeissa ja leikkipuistoissa toimii ekotukihenkilöitä. Toimintaa hallinnoivat Helsingin kaupungin ympäristökeskus ja Julia 2030 -hanke. Koulujen ja päiväkotien ekotukihenkilöille on räätälöity omat koulutukset. 4V-hankkeessa toteutettiin selvitys, jossa kartoitettiin ekotukiopettajien verkostoitumisen nykytilaa ja siihen liittyviä toiveita. Sekä ekotukiopettajille lähetetyssä kyselyssä että hallinnon toimijoiden haastatteluissa korostui verkostoitumisen tärkeys ekotukiopettajien toiminnan kannalta. Tärkeimpinä verkoston antena pidettiin kokemustenvaihtoa ja ideoiden jakamista.

Hyödyt kestävän kehityksen kannalta

Vertaistukiverkosto edistää koulujen ja päiväkotien ympäristövastuuhenkilöiden ympäristötyötä, millä on välillisiä vaikutuksia yksiköiden ympäristövaikutusten vähenemiseen. Verkostoitumisen suorat hyödyt liittyvät ympäristövastuuhenkilöiden yhteisöllisyyden edistämiseen ja vernaistukseen. Verkostossa hyvät ideat ja käytännöt vaihtavat omistajaa ja ongelmiin saa apua.

Yhteystiedot

Pääkaupunkiseudun Kierrätyskeskus Oy, Eija Koski